

«LLOCS I FOCS» DE LA TERRA ALTA

Recentment, l'Institut d'Estudis Tarraconenses «Ramon Berenguer IV», ha publicat un llibre de poesia anomenat «Llocs i focs» de mossèn Ramon Muntanyola. Al llarg del llibre, tot ell de poesia, l'esmental escriptor glosa diferents llocs, indrets i pobles de Catalunya.

Mossèn Martínez ens l'ha fet arribar perquè parla de quatre pobles de la comarca: Arnes, Bot, Corbera i el Pinell. No sabem, però, com ni quan va arribar l'autor a la nostra terra.

Cal conèixer una mica qui va ésser Ramon Muntanyola per a poder copsar l'esperit que el va moure a recórrer els pobles i les comarques dels Països Catalans. Vegem com ens ho explica el pròleg del llibre:

«Ramon Muntanyola i Llorach va néixer, l'any 1917, a l'Espluga de Francolí (Conca de Barberà). El 1927 ingressà als paüls, on cursà els seus primers estudis humanístics. El 1933 passà al Seminari Pontifici de Tarragona i, del 1937 fins al final de la guerra civil, els continuà al Seminari Conciliar de Mallorca.

Fou ordenat pel bisbe de Tortosa, Fèlix Bilbao, el dia 1 de març de 1942.

Com a sacerdot exercí, amb èxit, una pastoral oberta, contrapuntada amb el nacionalisme. Fou un dels pocs eclesiàstics que va mantenir, durant la postguerra, una actitud crítica i de defensa de la llengua i la cultura catalana, que li ocasionà mals de caps i persecucions.

Es relacionà amb els nuclis del catalanisme no creient. La seva constant actitud de servei als valors del país li atragué la simpatia dels intel·lectuals postergats, els quals, com a prova de respecte, li feren ofrena de l'històric «Calze de Catalunya», que duia gravat al peu el mapa dels Països Catalans, l'escut barrat del cavaller Sant Jordi i la següent inscripció:

«El tinc alt per Catalunya i per tots els catalans», manllevada al poeta Ventura Gassol.

Promogué dues publicacions en català, aviat forçades a desaparèixer: «La veu de la parròquia» (1947-50), el primer full escrit del tot en català després de la guerra, i «Ressó» (1951-52), que fou estesa per tota Catalunya.

Predicador de gran activitat i brillant orador de masses; poeta popular i amb rigor formal, escrigué nombroses obres.

Havent guanyat el tercer premi ordinari en els Jocs Florals de la Llengua Catalana, fou proclamat Mestre en Gai Saber, pòstumament, a Mèxic (1973).»

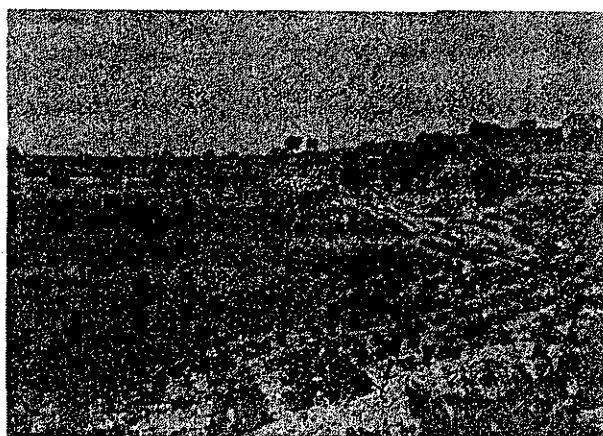
Vet aquí els seus poemes als nostres pobles:

ARNES

Pedra picada
ferro forjat
balcó i arcada
llinda i teulat
i un joc d'acàcies
ran de les fonts
són les set gràcies
amb què et compons.

BOT

Del teu vi ranci
valga'm el bot
abans no em cansi
de cercar el mot
o l'aigua neta
del Canaleta
ho arrasi tot.

CORBERA DE TERRA ALTA

L'ametlla i l'oliva
botiren d'esglai
quan era sang viva
la serra i lespai.
La lluita de Pàndols
l'arruga la pell
enmig de dos bàndols
no et resta un ocell.
Avui, rediviva,
refàs el camí
pel suc de l'oliva,
l'ametlla i el vi.

EL PINELL DE BRAI

El Pinell:
t'he mirat a pas d'ocell.
Entre vinyes i figures,
un embruix de cabelleres.
L'aire em diu, Pinell de Brai,
que et referes de l'esglai
rera el dol i la gatzara,
una mà et rentà la cara.
I amb el vent, el blau i el verd
et Pinell és un lluert.